

.....										
	Kod ucznia									
			-			-				
	Dzień		Miesiąc			Rok				
pieczętka WKK	DATA URODZENIA UCZNI									

KONKURS PRZEDMIOTOWY Z GEOGRAFII DLA UCZNIÓW GIMNAZJUM

Rok szkolny 2013/2014

ETAP WOJEWÓDZKI

Drogi Uczniu,

witaj na III etapie konkursu geograficznego. Przeczytaj uważnie instrukcję a następnie postaraj się prawidłowo rozwiązać wszystkie zadania.

- **Arkusze zawiera 14 stron.**
- **W arkuszu jest do rozwiązania 18 zadań.**
- Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy Twój test jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je Komisji Konkursowej.
- **Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.**
- Odpowiedzi wpisuj czarnym lub niebieskim długopisem bądź piórem.
- Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi.
- Nie używaj korektora. Jeżeli pomylisz się, błędne sformułowanie przekreśl i wpisz obok poprawne.
- Oceniane będą tylko odpowiedzi, które zostały umieszczone w miejscu do tego przeznaczonym.
- Przy każdym zadaniu podano maksymalną liczbę punktów możliwą do uzyskania za jego rozwiązanie.
- Rozwiązując zadania możesz korzystać z kalkulatora oraz przyborów do kreślenia (linijka, kątomierz, cyrkiel).
- Brudnopis nie będzie oceniany.

Pracuj samodzielnie.

Czas pracy:

90 minut

Liczba punktów
możliwych
do uzyskania:

95

Powodzenia!

Zadanie 1 (0 - 3 pkt)

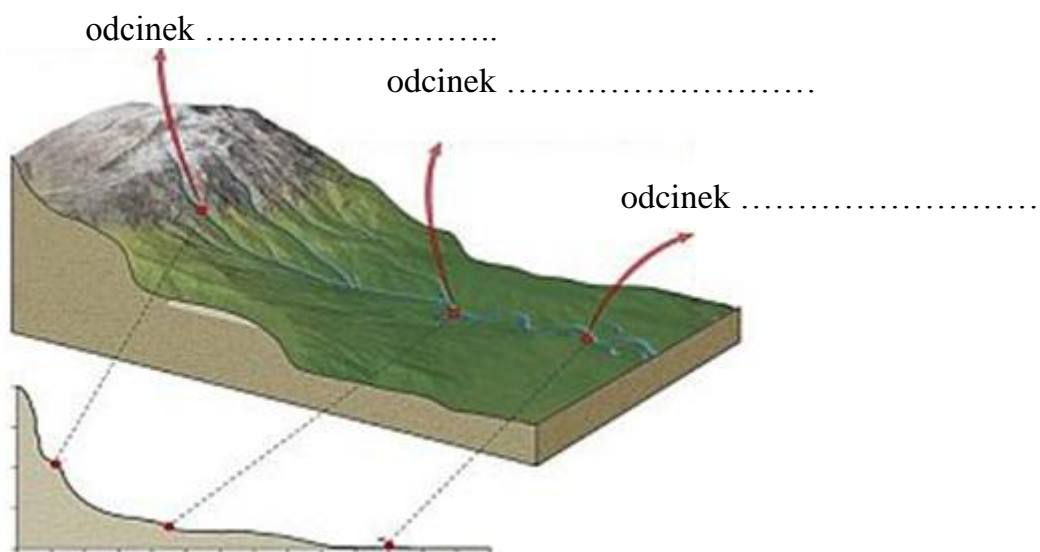
Uszereguj chronologicznie podane niżej wydarzenia geologiczne, wpisując odpowiadające im numery we właściwej kolejności od najstarszego do najmłodszego.

1. Uformowanie się krystalicznego podłoża platformy wschodnioeuropejskiej
2. Powstanie Półwyspu Helskiego
3. Powstanie pokładów węgla kamiennego Wyżyny Śląskiej
4. Kilkukrotne nasunięcie się lądolodu skandynawskiego
5. Alpejskie ruchy górotwórcze wypiętrzyły Karpaty
6. Powstanie pokładów soli kamiennej i potasowej okolic Kłodawy
7. Orogeneza kaledońska rozpoczęła wypiętrzanie Gór Świętokrzyskich
8. Powstanie pokładów wapieni Jury Krakowsko- Częstochowskiej

1							
---	--	--	--	--	--	--	--

Zadanie 2 (0-4 pkt)

Wykonaj zadanie 2a oraz 2b w oparciu o poniższe rysunki.

Rys.1. Profil podłużny rzeki.

Fot. A

Fot. B

Fot. C

Rys.2. Przekroje koryt rzecznych. Źródło: http://geografia_liceum.republika.pl

- a) Podpisz odcinki profilu podłużnego rzeki (*dolny, górny, środkowy*) w oznaczonych na rysunku miejscach.
- b) Uzupełnij poniższą tabelę. Wpisz procesy rzeźbotwórcze (akumulacja, erozja boczna, erozja wgłębna) oraz odpowiadające im fotografie z przekrojami koryta rzecznego (Fot A-C)

Bieg rzeki	Dominujący proces	Fotografia z przekrojem koryta rzecznego
górny		
środkowy		
dolny		

Zadanie 3 (0– 1 pkt)

W dolinach rzek i potoków, w zasięgu wód powodziowych występuje charakterystyczny typ zbiorowiska leśnego – łęgi.

Które z przedstawionych poniżej roślin charakteryzuje ww. zbiorowisko.

- A) warstwa drzew: sosna, świerk, dąb, brzoza
 warstwa krzewów: leszczyna, jarzębina, kalina, głogi
 warstwa runa: śmiałek, borówka czarna, konwalia majowa
- B) warstwa drzew: wierzba, olcha, jesion, wiąz
 warstwa krzewów: dereń, czeremcha, dziki bez
 warstwa runa: byliny, jeżyny, pokrzywy, pnącza
- C) warstwa drzew: dąb, grab, klon, buk, świerk
 warstwa krzewów: leszczyna, trzmielina, wiciokrzew
 warstwa runa: marzanna wonna, jaskry

Odpowiedź:

Zadanie 4 (0–3 pkt)

- a) Źródło Wisły znajduje się na wysokości 1107 m n.p.m. Rzeka uchodzi do Morza Bałtyckiego tworząc deltę. Oblicz średni spadek Wisły wiedząc, że jej długość wynosi 1047,5 km. Wynik zaokrąglaj do 0,01 ‰.

Obliczenia:

Odpowiedź:

b) Wymień dwa warunki niezbędne do utworzenia się delty.

1.

2.

Zadanie 5 (0 - 5 pkt)

a) Spośród wymienionych poniżej zbiorników sztucznych podkreśl te, które utworzono na Wiśle i jej prawych dopływach:

- J. Otmuchowskie, J. Zegrzyńskie, J. Goczałkowickie, J. Jeziorsko, J. Rożnowskie,
 J. Turowskie, J. Czorszyńskie, J. Sulejowskie, J. Żywieckie

b) Wymień 3 funkcje zbiorników retencyjnych:

1.

2.

3.

Zadanie 6 (0 - 6 pkt)

Wpisz do tabeli państwa sąsiadujące z Polską oznaczone literami od 1 do 4, ich stolicy oraz grupę językową, do której należy język urzędowy wskazanego państwa.

Źródło: www.szerzyny.info

Nr na mapie	Nazwa państwa	Nazwa stolicy	Grupa językowa
1.			
2.			
3.			
4.			

Zadanie 7 (0 - 2 pkt)

Powierzchnia województwa podkarpackiego wynosi 17,9 tys. km². Jaką powierzchnię zajmuje województwo na mapie wykonanej w skali 1: 20 000 000? Zaokrąglij wynik do części setnych.

Obliczenia:

Odpowiedź:

Zadanie 8 (0-3 pkt)

Dopasuj do krainy geograficznej jej charakterystykę. Obok krainy wpisz literę, którą oznaczono jej charakterystykę.

Karkonosze	
Wyżyna Krakowsko - Częstochowska	
Pojezierze Wielkopolskie	
Kotlina Sandomierska	
Wyżyna Lubelska	
Góry Świętokrzyskie	

- A. Kraina zbudowana z wapieni jurajskich, występuje tu rzeźba progowa i liczne formy krasowe.
- B. Najwyższe pasmo Sudetów, noszące ślady zlodowacenia górskiego.
- C. Góry niskie powstałe w czasie fałdowań paleozoicznych, w najwyższej części występują gołoborza.
- D. Występuje tu rzeźba młodogłacjalna o najmniejszej ilości jezior i najmniej wyraźnych formach polodowcowych.
- E. Rzeźba terenu mało urozmaicona, kraina powstała w wyniku zapadnięcia się terenu w czasie fałdowania alpejskiego, pokryta utworami polodowcowymi i porozcinana licznymi rzekami.
- F. Duże obszary tej krainy pokryte są lessem, w którym wody powierzchniowe wytworzyły głębokie wąwozy.

Zadanie 9 (0- 15 pkt)

Fotografia przedstawia fragment Tatr Wysokich.

a) Na podstawie fotografii i własnej wiedzy wymień trzy cechy rzeźby Tatr Wysokich

- 1.
- 2.
- 3.

b) Wymień dwa główne czynniki rzeźbotwórcze, które ukształtowały rzeźbę Tatr Wysokich

- 1.
- 2.

c) Wyjaśnij dlaczego w Tatrach Zachodnich występują mniejsze wysokości względne?

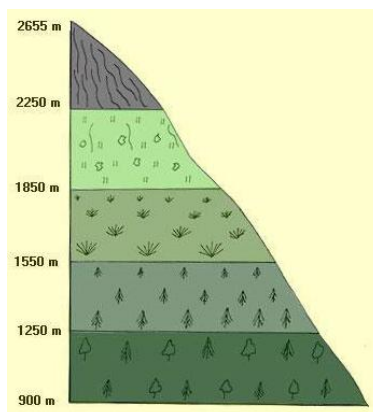
-
-
-

d) Wymień 3 cechy klimatu górskiego:

- 1.
- 2.
- 3.

e) Nazwij piętra roślinne występujące w Tatrach:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

Źródło: Internet

f) Zredukuj średnią roczną temperaturę na Rysach do wysokości bezwzględnej stacji meteorologicznej w Raczkach Elbląskich, przyjmując gradient adiabatyczny $0,5\text{ }^{\circ}\text{C}/100\text{ m}$. Wynik podaj w liczbach całkowitych.

Nazwa stacji meteorologicznej	Wysokość bezwzględna w m n.p.m.	Roczna temperatura powietrza w $^{\circ}\text{C}$	Temperatura powietrza zredukowana
Rysy	2499	-2,5
Raczki Elbląskie	- 1,8	7,5

Zadanie 10 (0 - 5 pkt)

Obok każdej grupy miast wpisz nazwę województwa, w którym się one znajdują.

- a) Toruń, Bydgoszcz, Inowrocław, Grudziądz -
- b) Tomaszów Mazowiecki, Piotrków Trybunalski, Bełchatów -
- c) Racibórz, Żywiec, Częstochowa, Cieszyn -
- d) Elbląg, Giżycko, Iława, Szczytno -
- e) Puławy, Zamość, Chełm, Biała Podlaska -

Zadanie 11 (0 – 8 pkt)

Podaj nazwy miejscowości, w których znajdują się poniższe obiekty.

a) Myszia Wieża -

b) Podlaski Wersal (Pałac Branickich) –
.....

c) Sukiennice -

d) Mały Wawel -

e) Krzyżtopór -

f) Zespół zamkowo-parkowy –
.....

g) Skansen archeologiczny tzw. „Karpacza Troja” –

h) Zamek obronny „Kamieniec”–

.....

Źródło zdjęć: Internet

Zadanie 12 (0 – 12 pkt)

W każdym z podpunktów skreśl obiekt, który nie spełnia kryterium przyporządkowania. Krótko uzasadnij swój wybór.

a) Rysy, Śnieżka, Babia Góra, Turbacz, Kasprowy Wierch -

.....

b) Wisłoka, Narew, Pilica, Dunajec, Warta -

.....

c) Jamno, Gardno, Łębsko, Bukowo, Wicko, Drawsko -

.....

d) Kuźnica, Bobrowniki, Medyka, Słubice, Terespol -

.....

e) Pątnów, Żydowo, Adamów, Turów, Bełchatów -

.....

f) Kudowa Zdrój, Rymanów Zdrój, Iwonicz Zdrój, Szczawnica, Krynica Zdrój –

.....

Zadanie 13 (0-2 pkt)

Dopasuj nazwiska polskich podróżników i odkrywców do badanych przez nich obszarów:

- A. Henryk Arctowski
- B. Jan Czerski
- C. Ignacy Domeyko
- D. Paweł Edmund Strzelecki

Obszary: 1. Chile, 2. Wielkie Góry Wododziałowe, 3. Syberia, 4. Antarktyda

Zadanie 14 (0-2pkt)

Korzystając z danych w tabeli oblicz przyrost rzeczywisty ludności w roku 2011 w województwie podkarpackim. Wynik podaj w liczbach całkowitych.

Liczba ludności stan na 31.12.2010 r.	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców w 2011 r.	Saldo migracji wewnętrznych i zewnętrznych na 1000 mieszkańców w 2011 r.
2 103 505	1,4	- 0,9

Źródło: Urząd Statystyczny w Rzeszowie, Rzeszów 2012 r.

Obliczenia:

Odpowiedź:

Zadanie 15 (0 - 2 pkt)

Oblicz plony zbóż w q/ha w Polsce w 2009 r. wiedząc, że powierzchnia zasiewów zbóż wynosiła 8,6 mln ha a zbiory zbóż 27,7 mln ton. Wynik zaokrąglaj do części dziesiątych.

Obliczenia:

Odpowiedź:.....

Zadanie 16 (0- 8 pkt)

a) Na podstawie podanej charakterystyki rozpoznaj park narodowy.

Lp.	Charakterystyka parku	Nazwa parku narodowego
1.	Jedyny w Polsce przykład gór płytowych, zbudowany z płasko leżących piaskowców ciosowych i margli. Osobliwością parku są fantastyczne formy skalne: ostańce i labirynty oraz sosna błotna, arnika górską i pełnik europejski i liczne ptactwo drapieżne.	
2.	Charakterystycznymi elementami parku są przymorskie jeziora, bagna, łąki, torfowiska, nadmorskie bory i lasy, a przede wszystkim wydmowy pas mierzei z ruchomymi wydmami. Symbolem parku jest mewa.	
3.	Obejmuje dolinę Prądnika i Sąsówki. Obszar krasowy: liczne jary i źródła krasowe, ponad 200 jaskiń. Ogromne zróżnicowanie mikroklimatów jest jedną z przyczyn wyjątkowej różnorodności flory parku, np. wiśnia karłowata.	
4.	W krajobrazie kontrastują ze sobą pasy wydm i bagien. Wydmy paraboliczne, z czołem skierowanym ku wschodowi, porastają bory sosnowe. Na terenach podmokłych występują torfowiska, grądy i olsy. Teren parku jest stożką łosi, lęgówisk czapli siwej i bociana czarnego. Znaleźć tu można relikty epoki polodowcowej – chamedafne północną.	
5.	Malowniczy krajobraz pokryty roślinnością stepowa i lasami porozcinany jest dolinami wartkich strumieni i rzek. Ochroną objęte są szypoty na Tanwi. Spotkamy tu salamandrę plamistą, pstrąga potokowego, zimozioł północny, wierzbę borówkolistną i lapońską, orlika krzykliwego i kobuza.	
6.	Na fakt utworzenia tego parku narodowego wpłynął m.in. klasycznie wykształcony układ pięter roślinnych, zespół roślinności naskalnej i jedyne w Polsce stanowiska roślin: okrzyń jeleni i rogownica alpejska. W partii szczytowej Diablaka występuje jedyne w Beskidach piętro halne oraz wiele zanikających stawków osuwiskowych.	

b) Spośród scharakteryzowanych w zadaniu 16 a) parków narodowych (1-6), zakreśl te, które zostały wpisane na światową listę rezerwatów biosfery UNESCO.

1**2****3****4****5****6**

Zadanie 17 (0- 3 pkt)

Przeczytaj uważnie poniższe zdania i określ czy są prawdziwe czy fałszywe. Jeżeli informacja w nich podana jest prawdziwa dopisz literę P a jeżeli fałszywa literę F.

- a) Międzynarodowy Rezerwat Biosfery „Karpaty Wschodnie” obejmuje obszar Bieszczadzkiego PN, Cieślańsko-Wetlińskiego Parku Krajobrazowego oraz Parku Krajobrazowego Doliny Sanu -
- b) Magurski PN został wpisany na listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Naturalnego (UNESCO) -
- c) Powierzchnia Magurskiego PN jest większa od powierzchni Bieszczadzkiego PN -
- d) Łąki górskie w Bieszczadach noszą nazwę połonin -
- e) Kolejka wąskotorowa biegnie z Przeworska do Dynowa -
- f) Diabli Kamień i Kornuty znajdują się w Bieszczadach -
- g) Prządki zbudowane są z piaskowca ciężkowickiego -

Zadanie 18 (0- 11 pkt)

Rysunki przedstawiają loga i flagi organizacji międzynarodowych.

- a) Do symbolu dopasuj skrót i pełną nazwę odpowiadającej jej organizacji międzynarodowej.

Skróty nazw organizacji: LPA, WHO, FAO, OBWE, NATO, UE, OPEC, ICRC, WTO

Pełne nazwy organizacji:

- I. *Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie*
- II. *Światowa Organizacja Handlu*
- III. *Światowa Organizacja Zdrowia*
- IV. *Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego*
- V. *Organizacja Państw Eksportujących Ropę Naftową*
- VI. *Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża*
- VII. *Liga Państw Arabskich*
- VIII. *Unia Europejska*
- IX. *Organizacja do Spraw Wyżywienia i Rolnictwa*

A. -

B. -

C. -

D. -

E. -

F. -

G. -

- b) Spośród nazw organizacji międzynarodowych wymienionych w zadaniu 12 a), wybierz te, do których należy Polska. Wpisz odpowiednie cyfry od I do IX.

Odpowiedź:

- c) Ile państw obecnie należy do UE? **Odpowiedź:**

- d) Podaj nazwę najmłodszego członka UE. **Odpowiedź:**

Brudnopis